

Stichting Landschapsbeheer Oss

Vijfjarenplan

2016-2021



Stichting Landschapsbeheer Oss

Tolstraat 3

5342 NH Oss

email: secretariaat@landschapsbeheer-oss.nl

website: www.landschapsbeheer-oss.nl

december 2016

Inhoudsopgave

Inhoud	pagina
Missie.....	5
Achterliggende jaren	6
Organisatiestructuur	8
Landschapsbeheer Oss	9
De toekomst van Landschapsbeheer Oss	11
Financiën van Landschapsbeheer Oss	13
Sterkte Zwakte Analyse	15
Plan van aanpak	17
Financiële bijlagen.....	18



Missie

De doelstelling van de Stichting Landschapsbeheer Oss is als volgt samen te vatten:

Landschapsbeheer Oss is een vrijwilligersorganisatie die zich inzet voor het behoud, beheer, herstel en ontwikkeling van een ecologisch waardevol en mooi landschap met een streekeigen karakter.

Landschapsbeheer Oss ontwikkelt hiervoor visies, project- en beheerplannen. Het kloppend hart van Landschapsbeheer Oss bestaat uit een enthousiaste groep vrijwilligers die in het landschap actief is.

Landschapsbeheer Oss bestaat nu 18 jaar. Mede door de groei van het aantal vrijwilligers heeft ze in die periode bewezen de veelzijdige projecten voor beheer en ontwikkeling, die aan haar toevertrouwd zijn, adequaat en naar volle tevredenheid van de opdrachtgevers te kunnen uitvoeren.



Achterliggende jaren

In de vijf jaren die achter ons liggen hebben de plannen aangaande de organisatiestructuur gestalte gekregen. Er zijn nu drie onafhankelijk stichtingen die nauw met elkaar samenwerken en die ieder een eigen taak hebben.

Landschapsbeheer Oss

Doel:

- Actief zijn in behoud, beheer, herstel en ontwikkeling van een ecologisch waardevol en mooi landschap met een streekeigen karakter in met name het buitengebied van de gemeente Oss
- Bevorderen van educatie en uitwisselen van kennis
- Vervullen van een maatschappelijke functie

Zij tracht haar doel te bereiken door:

- De inzet van vrijwilligers
- Het aanbieden van gevarieerd werk in een maatschappelijk functionerende omgeving
- Participeren in breedschalig overleg met betrokken overheids- en natuurorganisaties

Landerij VanTosse

Doel:

- Het beheer van agrarische gronden van de gemeente Oss in de Landerij VanTosse
- Het op de kaart zetten van duurzaam geteelde streekproducten
- Bevorderen van educatie en uitwisselen van kennis

Zij tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- Het uitoefenen van agrarische activiteiten
- Het ontwikkelen van de Tuinderij VanTosse in de Landerij VanTosse tot educatieve publieks- en proeftuin
- Een plaats bieden aan stagiaires uit land- en tuinbouwopleidingen

- Het organiseren van excursies, lezingen en workshops
- Het verkopen van duurzaam geteelde gewassen aan lokale ondernemers en particulieren
- Het aanbieden van werkervaringsplaatsen voor mensen met afstand tot de arbeidsmarkt

Werkplaats Natuur, Landschap en Cultuurhistorie Oss (Werkplaats NLC)

Doel:

- Het initiëren, vormgeven en uitvoeren van natuur- en landschapsprojecten
- Zorg dragen voor beheer en onderhoud van bos, natuur- en landschapselementen
- Het opstellen van visies op inrichting en beheer van het buitengebied

Zij tracht haar doel te verwezenlijken door:

- Actieve acquisitie van projecten en beheerobjecten
- Zorgen voor de benodigde financiering in de vorm van projectsubsidies en beheergelden
- Het uitvoeren van opdrachten van overheden, maatschappelijke instellingen en particulieren
- Uitvoering van opdrachten door de vrijwilligers van Landschapsbeheer Oss, al of niet in combinatie met uitbesteding aan derden

Organisatiestructuur

In dit vijfjarenplan richten we ons vooral op de Stichting Landschapsbeheer Oss, waarbij waar nodig de verbanden met de andere stichtingen worden vermeld.

Organigram



Landschapsbeheer Oss

Landschapsbeheer Oss is de stichting waarin de vrijwilligers en het materiaal, werktuigen en vervoermiddelen zijn ondergebracht. In de afgelopen vijf jaar is het aantal vrijwilligers verdubbeld, tot ongeveer 120. De gemiddelde leeftijd van de vrijwilligers blijft constant met plm. 63 jaar.

Binnen het vrijwilligerscorps zijn veel disciplines vertegenwoordigd waardoor veel werkzaamheden door eigen vrijwilligers kunnen worden uitgevoerd. Naast de groei van het aantal vrijwilligers is ook het werkgebied uitgebreid. De gemeente Oss is gegroeid door samenvoeging met buurgemeentes, waardoor het buitengebied, met daarin talrijke natuurgebieden, is vergroot. De Landerij VanTosse heeft in 2014 een enorme boost gekregen door het toekennen van een subsidie in het kader van de Landschappen van Allure.

Behalve op de wekelijkse vaste werkdag wordt inmiddels op elke dag in de week gewerkt, meestal in kleinere groepen aan specifieke beheertaken. De dinsdagmorgen is algemene inloop op de landschapswerf aan de Tolstraat, waarbij diverse klussen worden aangepakt, zowel op de landschapswerf zelf als op locatie elders. Op de Tuinderij VanTosse is dinsdag- en donderdagmorgen de vaste werkdag voor de vrijwilligers. Op andere dagen wordt er, door invulling van onder meer stages en werkervaringsplekken, gewerkt aan onderhoud en beheer van de Landerij VanTosse. Met deze groei is ook uitbreiding van het materiaal en het aantal vervoermiddelen gepaard gegaan.

Qua organisatie heeft dat ook tot veranderingen geleid: het werk in het buitengebied wordt gecoördineerd door een Coördinator Beheer, die wordt bijgestaan door zes werkgroepeliders die in het veld leiding geven aan de vrijwilligers. Eén van hun belangrijkste taken bestaat uit het bewaken van de veiligheid tijdens het werk. Alle werkgroepeliders zijn BHV gecertificeerd.

Landschapsbeheer Oss zorgt voor een adequate opleiding van vrijwilligers die specialistisch werk doen. Hierbij valt te denken aan zaagcursussen, klimcursussen, BHV, ARBO en omgaan met de AED-apparatuur. Daarnaast is er alle aandacht voor opleidingen in het kader van natuur en landschap, flora en faunaregelingen, ecologie etc.

Landschapsbeheer onderhoudt met diverse private en publieke organisaties goede relaties. Wij hebben een goede langlopende samenwerking met de gemeente Oss, Provincie Noord-Brabant, Brabants Landschap, Waterschap Aa en Maas, Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten. Daarnaast wordt samengewerkt met IVN, NME-centrum Elzenhoek, de Stichting Dichterbij, de organisatie Dement Talent en IBN.

De Nieuwsbrief van Landschapsbeheer wordt verspreid onder de vrijwilligers, de vrienden en de instanties waarmee wij samenwerken. Via de Nieuwsbrief worden zij op de hoogte gehouden van het wel en wee van Landschapsbeheer Oss, lopende en toekomstige projecten en voor natuur en landschap relevante informatie. De vriendenclub van bijna 300 vrienden ondersteunt het werk van Landschapsbeheer Oss door donaties.



De toekomst van Landschapsbeheer Oss

De verwachting is dat er voldoende werkaanbod zal blijven voor de vrijwilligers en dat de door de Stichting Werkplaats NLC aangeleverde projecten ook in de komende periode zonder enige terughoudendheid kunnen worden uitgevoerd.

De afspraken met gemeente Oss, Natuurmonumenten, Brabants Landschap en Waterschap AA en Maas zullen bestendig blijven. Daarnaast zal er in de Landerij VanTosse veel werk blijven aan het onderhoud van de uitgevoerde deelprojecten, de exploitatie van akkers en het verwerken van producten. Datzelfde geldt ook voor het onderhoud aan andere projecten die in het verleden zijn uitgevoerd, zoals de Eendenkooi in Macharen, de poelen langs de Maasdijk, de Erfdijk in Herpen, de fiets- en wandelroutes en de diverse lokale ommetjes in de gemeente Oss.

Projecten, die in samenwerking met de gemeente Oss en overige partijen (Brabants Landschap, Natuurmonumenten, Waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant) worden opgezet kunnen adequaat worden uitgevoerd door de vrijwilligers van Landschapsbeheer Oss, onder regie van de Werkplaats NLC. Het uitgangspunt is kostendekkend werken en een professioneel resultaat afleveren. Waar de uitvoering van delen ervan niet door eigen mensen kan worden uitgevoerd schakelt de Werkplaats NLC de diensten van professionele partijen in.

De expertise van bestuursleden, de Coördinator Projecten, de Coördinator Beheer en de inbreng van vrijwilligers die vanuit hun eigen vakgebied en ervaring meedenken maakt Landschapsbeheer Oss tot een stimulerende werkomgeving. Als maatschappelijke onderneming staat ze daarmee sterk in de gemeente Oss. Daardoor kan Landschapsbeheer Oss mede voor maatschappelijke doelen worden ingezet, zoals de samenwerking met De Stichting Dichterbij (voor mensen met een beperking), met Dement Talent (voor mensen die ondanks hun dementie nog graag buiten willen werken), Vluchtelingenwerk (om vluchtelingen een goede tijdsbesteding te geven en zo de inburgering te bevorderen), maar ook voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt die middels een werkervaringsplaats kunnen re-integreren in het arbeidsproces.

Het streven van het bestuur van de Stichting Landschapsbeheer Oss is om een niet meer weg te denken plaats in de Osse gemeenschap in te blijven nemen, zowel voor de natuur als voor de maatschappelijke taken die zij zich heeft gesteld.



Financiën van Landschapsbeheer Oss

Landschapsbeheer Oss is financieel gezond. De Werkplaats NLC genereert inkomsten via beheerovereenkomsten met de gemeente Oss, terrein beherende instanties als Natuurmonumenten en particulieren. De inzet van vrijwilligers van Landschapsbeheer Oss wordt via de Werkplaats NLC gecoördineerd en wordt verrekend volgens een vast bedrag op basis van gepresteerde uren. Dit zorgt voor een vaste inkomstenbron voor Landschapsbeheer Oss. De vriendenclub draagt tevens bij aan de vaste inkomsten met bijdragen die per vriend variëren tussen € 8,- en 30,- per jaar. De Werkplaats NLC genereert eveneens inkomsten via een toeslag op uren die ingezet worden op projectontwikkeling en –begeleiding (€ 10,- per geïnvesteerd uur). Dit bedrag is variabel en hangt per jaar af van de hoeveelheid onderhanden projecten. De Coördinator Projecten wordt voor het grootste deel direct gefinancierd uit de begroting van de onderhanden projecten.

Naast de zelf gegenereerde inkomsten ontvangt Landschapsbeheer Oss een exploitatiesubsidie van de gemeente Oss van € 5000,- per jaar. Vanaf het begin is het echter beleid van het bestuur geweest om niet afhankelijk te zijn van een gemeentelijke subsidie, maar naar wegen te zoeken om zelf inkomsten te genereren. Tot nu toe is dit beleid geslaagd geweest.

De inkomsten uit beheer en onderhoudscontracten worden hoofdzakelijk aangewend voor investering in gereedschappen, materiaal en vervoer. Landschapsbeheer Oss beschikt over drie bedrijfsbussen, drie aanhangers, een tractor met platte wagen en professioneel gereedschap, waaronder motorkettingzagen, bosmaaiers en klepelmaaier, waardoor veel uiteenlopende werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

Er zal structureel verbetering moeten komen in de inkomsten en uitgaven voor de graanakkers van de Landerij VanTosse. Dit zijn risicovolle activiteiten. Doordat deze in een aparte Stichting zijn ondergebracht komen opbrengsten en verliezen niet meer ten bate of ten laste komen van de begroting van Landschapsbeheer Oss. Na voltooiing zal de exploitatie van het project Landerij VanTosse worden ondergebracht in de Stichting Landerij VanTosse.

Gelieerde stichtingen

Stichting Landerij VanTosse

Stichting Landerij VanTosse houdt zich vooral bezig met de uitvoering van land- en tuinbouwactiviteiten op de van de gemeente Oss gepachte terreinen. Ook beheert en exploiteert zij de Tuinderij VanTosse met gebouw aan het Laantje van Cumberland. De bedrijfsvoering is ondergebracht bij de Werkplaats NLC. De uitdaging voor de komende jaren is om de Landerij VanTosse verder uit te bouwen en economisch rendabel te maken.

Stichting Werkplaats NLC

De acquisitie, coördinatie en uitvoering van de projecten en het beheer en onderhoud van natuurgebieden, wandel- en fietsroutes en cultuurhistorische elementen zoals Vorstengraf en Grafheuvelterrein Zevenbergen zijn ondergebracht in de Stichting Werkplaats NLC. Zij huurt voor de uitvoering van de projecten en het beheer van de natuurterreinen de vrijwilligers in bij Landschapsbeheer Oss, maar treedt ook als opdrachtgever op bij projecten waarvoor professionele partijen ingeschakeld moeten worden. Werkplaats NLC heeft een eigen bestuur en eigen inkomsten. De Werkplaats NLC werkt ten dienste van Landschapsbeheer Oss en Landerij VanTosse, maar ook voor andere opdrachtgevers, zoals Natuurmonumenten, Waterschap en Brabants Landschap. Met de inkomsten die Werkplaats NLC genereert wordt de continuïteit van de andere stichtingen geborgd.

In de bijlage zijn de financiële verslagen van 2015 voor de drie stichtingen opgenomen.

Sterkte Zwakte Analyse

Als maatschappelijk ondernemende organisatie staat de combinatie Landschapsbeheer Oss/Werkplaats NLC/Landerij VanTosse sterk. Toch zijn er ook zaken die zowel de organisatie zelf als het functioneren in relatie tot externe factoren beïnvloeden. Dit is weergegeven in een sterkte-zwakte analyse.

Sterkte

- Vrijwilligersorganisatie met professioneel kader
- Grote groep betrokken vrijwilligers waarop een beroep kan worden gedaan
- Onafhankelijke positie geeft speelruimte om kansrijke initiatieven te ontwikkelen die anders mogelijk niet kunnen worden uitgevoerd
- Door “bottom-up” benadering is er sprake van hoge betrokkenheid bij het werk
- Veel afwisselend werk
- In staat zeer economisch te werken, door de inzet van vrijwilligers
- Grote uitvoeringscapaciteit voor projecten
- Meerdere inkomstenbronnen
- Zorg voor continue opleiding en veiligheid van de vrijwilligers
- Goede samenwerking met overheden en maatschappelijke organisaties

Zwakte

- Grote projecten kunnen financiële valkuil zijn
- De noodzakelijkheid om organisatieveranderingen door te voeren in een groeiende organisatie
- De vanzelfsprekendheid dat wij de projecten uitvoeren is er niet meer
- Kwetsbaarheid voor sommige functies
- Grote werkdruk in bepaalde periodes
- De leeftijdscategorie waarin de vrijwilligers vallen noopt tot een actieve werving van nieuwe vrijwilligers
- Risico een in zichzelf gekeerde organisatie te worden
- Nog te weinig vrijwilligers uit de “nieuwe dorpen” van de gemeente Oss
- Onderhoud wordt routine

Waar sterktes en zwaktes voornamelijk voortkomen uit de eigenschappen van de organisatie zelf zijn er daarnaast externe factoren die van belang zijn voor het functioneren van een organisatie. Deze zijn uit te drukken in een bedreiging/kansen analyse. Door het in beeld brengen van bedreigingen worden de manieren om deze het hoofd te bieden zichtbaar. Deze kunnen vervolgens vertaald worden in kansen. Voor Landschapsbeheer Oss zijn deze als volgt in beeld gebracht

Bedreigingen

- Over overeenkomsten voor werk in het buitengebied moet steeds opnieuw onderhandeld worden
- Onduidelijkheid in de relatie met de gemeente Oss m.b.t. algemene advisering en voorbereiding/uitvoering van natuurprojecten
- Door bezuinigingen op natuur en landschap kan het aantal door de overheid uitbestede projecten afnemen

Kansen

- Door vraag vanuit maatschappelijke instellingen kunnen jongeren en werkzoekenden een werkplek krijgen, waardoor niet alleen een beroep op vrijwilligers wordt gedaan
- Intensivering van de contacten met potentiële opdrachtgevers (provincie, gemeente Oss) moet leiden tot een bestendige orderportefeuille van projecten en beheerobjecten
- Samenwerking met Maashorstorganisaties biedt mogelijkheden voor uitbreiding van activiteiten

Plan van aanpak

Landschapsbeheer Oss zal zich de komende jaren richten op:

- Het zich verder profileren als maatschappelijke onderneming
- Grotere bekendheid en profilering van Landschapsbeheer Oss en Landerij VanTosse
- Continuering contracten en contacten met gemeente Oss, Natuurmonumenten, Waterschap AA en Maas en Brabants Landschap
- Intensivering contacten met Agrarische Natuurverenigingen en lokale ZLTO
- Ondersteuning Maasmeanders daar waar mogelijk op gebied van toerisme en recreatie
- Ondersteuning gemeente bij organisatie van projecten op het gebied van zwerfafvalproblematiek en project Schone Maas.
- Zorg dragen voor een “warme” vrijwilligersorganisatie waarbij aandacht voor en ontwikkeling van de persoon voorop staat.
- Inpassing van meer burgerparticipatie en vergroting van draagvlak voor georganiseerd natuurbeheer op lokaal niveau
- Het participeren in het beheer en onderhoud van nieuwe natuurprojecten zoals de Hemelrijkse waard, Kesselsewaard, natuurgebied Keent, Maashorst
- Het inventariseren en acquireren van nog uit te voeren gemeentelijke projecten in buitengebied en stadsrandzones
- Intensivering beheer en onderhoud van de bosgebieden in de Zuidelijke Geledingszone van Oss
- Andere mogelijke bronnen voor het werven van vrijwilligers onderzoeken
- Inpassen van werkervaringsplekken in de organisatie
- Toewerken naar meer samenwerking met lokale natuurorganisaties
- Toekomstgerichte borging van professioneel ingerichte en samenwerkende stichtingen Landschapsbeheer Oss, Landerij VanTosse en Werkplaats NLC

Financiële bijlagen

Begrotingen Stichting Landschapsbeheer 2017-2021

INKOMSTEN	2017	2018	2019	2020	2021	UITGAVEN	2017	2018	2019	2020	2021
Subsidies	5.500	5.500	5.500	5.500	5.500	Bestuurskosten	1.380	1.410	1.440	1.470	1.500
Stichting WerkplaatsNLC	54.300	55.400	56.500	57.600	58.800	Financiële administratie	2.300	2.350	2.400	2.450	2.500
Stichting Landerij VanTosse	1.530	1.560	1.590	1.620	1.650	Machines en materialen	14.300	14.600	14.900	15.200	15.500
Vriendenclub	4.100	4.200	4.300	4.400	4.500	Transportmiddelen	6.730	6.860	7.000	7.140	7.280
Advertenties nieuwsbrief	820	840	860	880	900	Promotie en communicatie	4.950	5.050	5.150	5.250	5.360
Donaties	310	320	330	340	350	Vrijwilligers	19.400	19.800	20.200	20.600	21.000
Rente	0	0	0	0	0	Huisvesting	5.510	5.620	5.730	5.840	5.960
						Arbozaken	4.540	4.630	4.720	4.810	4.910
						Reservering	7.450	7.500	7.540	7.580	7.690
Totaal	66.560	67.820	69.080	70.340	71.700		66.560	67.820	69.080	70.340	71.700

Begrotingen Landerij VanTosse 2017-2021

	INKOMSTEN	2017	2018	2019	2020	2021		UITGAVEN	2017	2018	2019	2020	2.021
1	Subsidies	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000	1	Bestuurskosten	310	320	330	340	350
2	Landbouw	28.050	28.610	29.180	29.760	30.360	2	Financiële administratie	0	0	0	0	0
3	Verkoop producten	3.060	3.120	3.180	3.240	3.300	3	Gereedschappen en materialen	2.140	2.180	2.220	2.260	2.310
4	Tuinderij	3.160	3.220	3.280	3.350	3.420	4	Transportmiddelen	0	0	0	0	0
							5	Bedrijfsvoering	3.060	3.120	3.180	3.240	3.300
							6	Promotie en communicatie	920	940	960	980	1.000
							7	Vrijwilligers	3.570	3.640	3.710	3.780	3.860
							8	Huisvesting	4.390	4.480	4.570	4.660	4.750
							9	Arbozaken	100	100	100	100	100
							10	Landbouw	23.460	23.930	24.410	24.900	25.400
							11	Educatieve/groente/kruidentuin	510	520	530	540	550
							12	Reservering	1.810	1.720	1.630	1.550	1.460
	Totaal	40.270	40.950	41.640	42.350	43.080		Totaal	40.270	40.950	41.640	42.350	43.080

Begrotingen Werkplaats NLC 2017-2021

	INKOMSTEN					UITGAVEN				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
BEHEER	122.140	124.540	127.050	129.580	132.120	112.124	114.354	116.625	118.927	121.310
Natuurbeheer	82.200	83.800	85.500	87.200	88.900	68.850	70.230	71.630	73.060	74.520
Routebeheer	22.640	23.090	23.550	24.020	24.500	20.400	20.800	21.200	21.600	22.050
Opschoondag	12.200	12.450	12.700	12.950	13.200	9.130	9.310	9.500	9.690	9.880
Houthandel	5.100	5.200	5.300	5.410	5.520	2.040	2.080	2.120	2.160	2.200
Coördinatie beheer	0	0	0	0	0	11.704	11.934	12.175	12.417	12.660
PROJECTEN	66.300	67.630	68.980	70.360	71.770	56.100	57.222	58.366	59.542	60.731
Grote projecten	40.800	41.620	42.450	43.300	44.170	45.900	46.820	47.760	48.720	49.690
Kleine projecten	10.200	10.400	10.610	10.820	11.040	5.100	5.200	5.300	5.410	5.520
Projectleiding	15.300	15.610	15.920	16.240	16.560	5.100	5.202	5.306	5.412	5.521
EXPLOITATIE excl. Bedrijfsvoering	0	0	0	0	0	4.390	4.300	4.300	4.300	4.300
RESERVERING						15.826	16.294	16.739	17.171	17.549
Totaal	188.440	192.170	196.030	199.940	203.890	188.440	192.170	196.030	199.940	203.890





Landschapsbeheer Oss werkt samen met:

